

MERKOSTNAD I PRIVAT SEKTOR I SONE 1A OG 4A ETTER OMLEGGING AV DIFFERENSIERT ARBEIDSGIVERAVGIFT

Estimat for 2016

TITTEL	Merkostnad i privat sektor i sone 1a og 4a etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift. Estimat for 2016
FORFATTER	Mette Rye
PROSJEKTLEDER	Mette Rye
RAPPORT NR.	1601
SIDER	21
PROSJEKTNUMMER	2564
PROSJEKTTITTEL	Beregning av kostnadsøkning i sone 1a og 4a i ny ordning for differensiert arbeidsgiveravgift
OPPDRAGSGIVER	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
ANSVARLIG UTGIVER	Møreforskning Molde AS
UTGIVELSESTED	Molde
UTGIVELSEÅR	2016
ISSN	0806-0789
ISBN (TRYKT)	978-82-7830-252-1
ISBN (ELEKTRONISK)	978-82-7830-253-8
DISTRIBUSJON	Høgskolen I Molde, Biblioteket, pb 2110, 6402 Molde tlf 71 21 41 61 epost: biblioteket@himolde.no www.moreforsk.no

---

SAMMENDRAG

Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift ble innført som regionalpolitisk virkemiddel i 1975. Ordningen har som formål å stimulere arbeidsmarkedet i distriktene, som igjen gir grunnlag for økt bosetting og økonomisk vekst. Etter pålegg fra ESA ble ordningen vesentlig innskrenket i 2003. Fra og med 2007 har også differensiert arbeidsgiveravgift fulgt arbeidssted i stedet for arbeidstakers bostedsadresse. Innskrenkninger av ordningen medførte økte kostnader ved bruk av arbeidskraft i sonene. Nye retningslinjer trådte i kraft 1. juli 2014. Vi har beregnet merkostnad i privat sektor i sone 1a og 4a etter virksomhetsadresse av omleggingen i 2003 for de 30 kommuner der ordningen ikke ble gjeninnført. For 2016 er denne kostnaden beregnet til 732 mill.kr. I tillegg kommer en kostnadsøkning som følger av de nye sektorunntakene, der enkelte næringssektorer nå svarer full avgift uavhengig av lokalisering (sone 2-5). Disse skal kompenseres gjennom andre tiltak og er ikke beregnet her.

Kompensasjonsordningen foreslås avviklet etter 2018. Som et ledd i nedtrappingen er i statsbudsjettets programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk, det for 2016 satt av kroner 225,302 mill.kr. i direkte kompensasjon som skal fordeles mellom de berørte regioner der ordningen ikke fullt ut er gjeninnført. Før fordeling justeres det for overføringer av tilsagn mellom år. Næringslivet vil med en avvikling etter 2018 være indirekte kompensert gjennom en periode på 15 år.

© FORFATTER/MØREFORSKING MOLDE

Forskriftene i åndsverksloven gjelder for materialet i denne publikasjonen. Materialet er publisert for at du skal kunne lese det på skjermen eller fremstille eksemplarer til privat bruk. Uten spesielle avtaler med forfatter/Møreforskning Molde er all annen eksemplar fremstilling og tilgjengelighetsgjøring bare tillatt så lenge det har hjemmel i lov eller avtale med Kopinor, interesseorgan for rettshavere til åndsverk.

FORORD

Møreforskning Molde har estimert kostnadsøkning i 2016 i privat sektor for de kommuner der en ikke fullt ut gjeninnførte gammel ordning med differensiert arbeidsgiveravgift. Beregningene gjelder kommuner i sone 4a og 1a.

Rapporten er utarbeidet av Mette Rye. Grunnlagsdata er framskaffet av Statistisk Sentralbyrå.

Møreforskning Molde, februar 2016

Helge Bremnes
forsker og gruppeleder næringsøkonomi

INNHold

Forord.....	5
Innhold	6
1. Innledning.....	7
2 Geografisk avgrensning.....	8
3 Beskrivelse av data	9
3.1 Grunnlagsdata og kopling av registre.....	9
3.2 Regler knyttet til virksomhetsadresse og arbeidsgiveravgift.....	10
3.3 Fribeløpet - Justering for bagatellmessig støtte i sone 1a	11
3.4 Justering for næringer utenfor EØS avtalen.....	13
3.5 Enkelte forhold som ikke er hensyntatt	15
3.6 Justering for lønns- og sysselsettingsvekst	17
3.7 Endringen i grunnlagstallene etter arbeidssted.....	17
3.8 Forskjell i grunnlagstallene fordelt etter arbeidssted og bosted	17
4 Beregnet fylkesfordelt merkostnad i privat sektor	20
5 Et anslag på kommunefordelt merkostnad.....	21

---

1. INNLEDNING

Arbeidsgiveravgift er den avgift som arbeidsgivere betaler til staten på lønnskostnader. Siden 1975 har det i Norge vært en differensiering av arbeidsgiveravgiften mellom ulike geografiske regioner. Dette er det tyngste (i kr) distriktpolitiske virkemidlet i Norge. Målet med ordningen er å bidra til bosetting i distriktene. Dette bygger blant annet på at;

- det er en positiv sammenheng mellom sysselsetting og bosetting i distriktene
- tilbud og etterspørsel etter arbeidskraft avhenger av lønnsnivået
- redusert arbeidsgiveravgift bidrar til å stimulere både tilbudet og etterspørsel etter arbeidskraft i distriktene.

Etter pålegg fra ESA ble ordningen med regionalt differensierte satser først noe tilpasset i fra år 2000, deretter vesentlig innskrenket etter 2003. Fra 2007 ble ordningen lagt om fra å følge arbeidstakers bostedsadresse til arbeidssted, samt at deler av områdene fikk gjeninnført ordningen. Differansen mellom en ordning basert på bosted kontra arbeidssted kalles restmidlene. I 2014 ble disse (57,8 mill. kroner) overført til Norsk kommunikasjonsmyndighet knyttet til bredbåndsutbygging. Fra 01.07.2014 ble opprinnelig RDA ordning tilbakeført for ytterligere 26 kommuner og 5 nye kommuner ble innlemmet i ordningen.

Møreforskning Molde AS har i denne rapporten estimert merkostnader i 2016 i privat sektor fordelt etter arbeidssted for de 30 kommuner der en ikke fullt ut gjeninnførte gammel ordning med differensiert arbeidsgiveravgift. Ny ordning med differensiert arbeidsgiveravgift er godkjent av EFTAs overvåkingsorgan¹, ESA fram til 31.12.2020. Ordninga er forankret i Stortinget i Prop. 118 S (2013-2014) Endringer i Statsbudsjettet 2014 (endring av den differensierte arbeidsgiveravgiften og kompenserende tiltak).

EUs nye retningslinjer for regionalstøtte ble vedtatt 19. juni 2013. Tilsvarende retningslinjer ble vedtatt av ESA 23. oktober 2013. Disse retningslinjene åpner for at Norge fremdeles kan gi driftsstøtte i form av differensiert arbeidsgiveravgift i områder med særdeles lav befolknings tetthet. Dette er definert som færre enn 8 innbyggere per km² på landsdelsnivå, eller i deler av disse landsdelene. Dette er en videreføring av tidligere regler. Retningslinjene inneholder bestemmelser som innskrenker hvilke typer virksomhet som kan motta regionalstøtte (sektorbegrensninger). Det er ikke adgang til å gi støtte til transportsektoren, flyplasser, energisektoren, produksjon av stål og syntetiske fiber, finans og forsikring. Det samme gjelder foretak som utfører hovedkontortjenester og visse rådgivningstjenester innenfor konsern. Den generelle delen av gjeldende ordning med differensiert arbeidsgiveravgift anses som regional statsstøtte. Slik statsstøtte må være godkjent av ESA. Norske myndigheter har derfor notifisert ordningen på nytt for perioden 1. juli 2014 til 31. desember 2020. Men de nye retningslinjene gjør at den notifiserte ordningen avviker noe fra den forrige ordningen, særlig gjelder dette de nye sektorbegrensningene. Videre vil EU/EØS-retningslinjene om støtte til foretak i vanskeligheter ha betydning for ordningen. På et punkt ble sektorunntakene redusert: Fra 1.juli 2014 kunne arbeidsgivere med aktiviteter knyttet til skipsbygging benytte redusert sats, mens det i

---

¹ http://www.eftasurv.int/media/state-aid/Consolidated_version_-_Decision_225_14_COL_NOR_Social_Security_contributions_2014-2020.pdf

ordningen frem til 1.juli var del av et sektorunntak som krevde at de betalte full sats på arbeidsgiveravgiften.

Etter de nye retningslinjene stilles nye og mer omfattende krav om kontroll med at støtten tildeles i samsvar med regelverket for statsstøtte. Det er også strengere krav til offentliggjøring av opplysninger om tildelt støtte, herunder hvem som mottar støtte, hvor mye de mottar og det nasjonale regelverket som hjemler støtten.

I 2016 vil en ikke kunne betale lavere sats for den delen av ambulerende virksomhet som opererer i soner med lavere sats enn den virksomheten er registrert i. Bakgrunnen for dette er at EFTA-domstolen opphevet ved dom 23. september 2015 deler av EFTAs overvåkningsorgan ESAs vedtak 18. juni 2014 om å godkjenne ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift for perioden 1. juli 2014 til 31. desember 2020. Opphevelsen gjelder særregelen om arbeidsgiveravgiftssats for ambulerende virksomheter.

Som en konsekvens av dommen må ESA nå gjennomføre nye undersøkelser av den delen av ordningen som ikke lenger er godkjent. Norge er forpliktet til å suspendere støtten etter denne delen av ordningen mens undersøkelsene pågår, og støtten kan tidligst gjeninnføres når endelig vedtak om godkjennelse foreligger.

Kompensasjonen i privat sektor for 2016 er i statsbudsjettet kapittel 551 post 61 satt til 225,3 millioner. Av dette kan 117,3 mill. kroner brukes til tilsagn som gis i 2016 og 88 mill. kroner er knyttet til tilsagn som ble gitt i 2015. I tillegg kommer en tilsagnsfullmakt på 50 mill. kroner i 2016 som utbetales i 2017. Budsjettforslaget innebærer at departementet disponerer en ramme på 167,3 mill. kroner til nye tilsagn i 2016. Kompensasjonsordningen foreslås avvirket etter 2018. Næringslivet vil med en avvikling etter 2018 være indirekte kompensert gjennom en periode på 15 år. Som en nedtrapping, foreslås posten redusert i 2016. Reduksjonen i kompensasjonsbeløpet vil bli fordelt forholdsmessig likt mellom alle fylkeskommunene som tildeles midler fra posten.

---

2 GEOGRAFISK AVGRENSNING

Arbeidsgiveravgiftssone

Vi benytter inndeling av arbeidsgiveravgiftssone gjeldene fra 1/7 2014. Våre beregninger gjelder følgende kommuner:

Sone 4a (sats 7,9 pst.):

- Troms: Tromsø.
- Nordland: Bodø.

Disse kommunene hadde tidligere en sats på 5,1%. dvs. en satsøkning på 2,8 prosentpoeng på alt arbeidsgiveravgiftsgrunnlag med unntak av de næringer som fikk beholde lav sats som følge av at de er utenfor EØS avtalen, dvs i hovedsak landbruk og fiske med enkelte tilknyttede næringer

Sone 1a (sats 10,6 pst. innenfor et fribeløp, deretter 14,1pst.):

- Nord-Trøndelag fylke: Frosta, Leksvik
- Sør-Trøndelag fylke: Midtre Gauldal, Rissa, Selbu
- Møre og Romsdal fylke: Aukra, Eide, Gjemnes, Haram, Herøy, Midsund
- Sogn og Fjordane fylke: Flora, Førde, Sogndal
- Hordaland fylke: Etne, Kvam, Modalen, Bømlo
- Rogaland fylke: Vindafjord, Finnøy
- Vest-Agder fylke: Audnedal, Åseral, Hægebostad, Sirdal
- Aust-Agder fylke: Vegårshei, Iveland
- Buskerud fylke: Sigdal
- Oppland fylke: Gausdal

Disse kommunene hadde tidligere en sats 10,6% dvs. en satsøkning på 3,5 prosentpoeng ut over bagatellstøtte/fribeløp.

---

3 BESKRIVELSE AV DATA

3.1 GRUNNLAGSDATA OG KOPLING AV REGISTRE

For å beregne kostnadsøkning etter virksomhetsadresse har vi brukt data fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Datasettet inneholder arbeidsgiveravgiftsgrunnlag etter arbeidsgiveravgiftsone, sektor, arbeidsstedskommune, bostedskommune, sektorunntatt næring, primærnæring og grense for bagatellmessig støtte. Statistisk sentralbyrå har ingen tilsvarende offisiell statistikk fordelt etter kommune, noe som kan påvirke presisjonen på et så lavt geografisk nivå. Offisiell statistikk for grunnlag for arbeidsgiveravgift presenteres på SSB sine hjemmesider (<https://www.ssb.no/agrl/>), og kilden er skattedirektoratets skatteregnskap.

Statistikken bygger på situasjonsuttrekk fra skattedirektoratets lønns- og trekkoppgaveregister for 2014, som inneholder arbeidsgiveravgiftsgrunnlag fordelt etter sone og kommune. Utgangspunktet er data fra lønns- og trekkoppgaveregisteret (LTO), påkoplede informasjon fra arbeidsgiver- og arbeidstakeregisteret (AA-register), virksomhets- og foretaksregisteret (VoF). Grunnlaget for arbeidsgiveravgift kommer fra LTO, og gjennom AA-registeret hentes næringskode og arbeidsstedskommune. Dette for å kunne trekke ut de næringer som har beholdt lav sats siden de ikke er en del av EØS avtalen. For plassering av fribeløp i sone 1a brukes VOF. Privat sektor er avgrenset ved at alle med institusjonell sektorkode for stats- og trygdeforvaltningen og kommuneforvaltningen er tatt ut.

For sone 1a er det sum lønn og godtgjørelser per foretak som overstiger grensen for bagatellmessig støtte – også kalt fribeløpet som danner grunnlag for kompensasjon. For sone 4a vil all lønn og godtgjørelse danne grunnlag for kompensasjon.

Utgangspunktet i sone 1a er sum arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget etter virksomhetsadresse (arbeidsstedskommune) fratrukket et fribeløp pr. foretak registrert i de aktuelle kommunene.

Arbeidsstedskommune er definert ved virksomhetsadresse. I hht enhetsregisterloven skal en virksomhet registreres der den utøves. Siden LTO ikke er fordelt etter virksomhetsadresse er arbeidssted bestemt gjennom koplinger av LTO mot AA og VoF registrene. Her brukes underorganisasjonsnummer. Det er kun lønnsforhold med match etter personnummer på AA-registeret som kan fordeles etter arbeidsstedskommune.

Det er kun anledning til et fratrekk av fribeløp pr. konsern, normalt pr foretak som er egen juridisk enhet. Ved avdelinger/filialer og andre underenheter som ikke er egne juridiske personer fordeler SSB fribeløpet mellom enhetene der den relative andel enheten utgjør av foretakets totale kostnader knyttet til lønn- og godtgjørelser ligger til grunn for fordeling av fribeløpet. Men i de relativt få tilfeller med konsern, som er en samling av ulike foretak, klarer en ikke å fordele mellom disse.

Datagrunnlaget er utarbeidet fra tilgjengelige datakilder, og denne informasjonen er brukt slik det er innrapportert/registrert i registrene. Det er altså ikke gjort noen videre kontroller på hvor korrekte tallene måtte være fra kommune til kommune mht. beløp eller om foretak faktisk har virksomhet i kommunen. Endringene fra året før ser ut til å være naturlige endringer som skyldes mange ulike forhold, blant annet opp- og nedbemanning, flyttinger, organisasjonsendringer, osv.

LTO er av de mest gjennomkontrollerte data i norsk statistikk, men registeret inneholder ikke informasjon om arbeidssted. Det foretas ulike koblinger og aggregeringer av nevnte kilder for å bestemme arbeidsstedet. Valg som er gjort i forbindelse med koblingene, unøyaktigheter og etterslep i registrene påvirker kvaliteten på det endelige resultatet. En potensiell feilkilde i denne sammenhengen der fordeling mellom kommunene står sentralt, er feil/manglende registrering av foretakenes virksomhetsadresse i AA-registeret. Det kan virke som denne registreringen kan variere noe fra år til år i de enkelte foretak. Dette kan skyldes at foretakene har avdelinger i ulike kommuner. Selv om hver underavdeling iht. regelverket skal registreres som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift, kan dette tolkes litt forskjellig fra år til år av virksomheten. Registerfeil kan derfor slå ut i fordelingen både mht. næringskode og lokalisering. Vi må ta utgangspunkt registeret, men det kan være tilfeller der en bedrift har en underavdeling i en annen kommune som ikke er registrert slik.

3.2 REGLER KNYTTET TIL VIRKSOMHETSADRESSE OG ARBEIDSGIVERAVGIFT

I stortingets skattevedtak for 2016 står det bl.a

§ 1 Beregning av avgift og regler om soneplassering

(1) Arbeidsgiveravgift beregnes som hovedregel etter satsen som gjelder i den sonen hvor arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Det kan likevel ikke benyttes redusert sats når arbeidsgiver har virksomhet innenfor nærmere angitte sektorer eller når arbeidsgiver er i økonomiske vanskeligheter, jf. § 4 og § 3 annet ledd.

(2) Et foretak som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor foretaket skal være registrert etter enhetsregisterloven. En privatperson som er arbeidsgiver, anses å drive virksomhet i den kommunen hvor vedkommende er bosatt ifølge folkeregisteret.

(3) Dersom arbeidsgiver er et foretak med registrerte underenheter, jf. forskrift 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer m.m. i Enhetsregisteret § 10, anses hver underenhet som egen beregningsenhet for arbeidsgiveravgift.

(4) Utføres hoveddelen av arbeidstakerens arbeid i en annen sone enn der virksomheten drives, jf. annet ledd, og enhetsregisterreglene på grunn av virksomhetens art ikke påbyr at underenhet registreres i sonen hvor arbeidet utføres (ambulerende virksomhet), benyttes likevel satsen i denne andre sonen hvor arbeidet utføres på den del av lønn mv. som knytter seg til dette arbeidet. Det samme gjelder ved arbeidsutleie, dersom arbeidstakeren utfører hoveddelen av sitt arbeid i en annen sone enn i den sonen arbeidsgiver anses å drive virksomhet. Med hoveddelen av arbeidet menes her mer enn halvparten av antall arbeidsdager arbeidstakeren har gjennomført for arbeidsgiveren i løpet av avgiftsterminen. Arbeidsgiveravgift av etterbetaling av lønn mv. beregnes forholdsmessig med de satsene som skal benyttes på lønn mv. til den enkelte arbeidstaker for arbeid utført i inneværende termin.

(5) Flytter arbeidsgiveren eller underenheten fra en sone til en annen, legges satsen i tilflyttingssonen til grunn fra og med påfølgende avgiftstermin etter registrert flyttedato.

EFTA-domstolen opphevet ved dom 23. september 2015 deler av EFTAs overvåkningsorgan ESAs vedtak 18. juni 2014 om å godkjenne ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift for perioden 1. juli 2014 til 31. desember 2020. Opphevelsen gjelder en særregel om arbeidsgiveravgiftssats for ambulerende virksomheter.

Som en konsekvens av dommen må ESA nå gjennomføre nye undersøkelser av den delen av ordningen som ikke lenger er godkjent. Norge er forpliktet til å suspendere støtten etter denne delen av ordningen mens undersøkelsene pågår, og støtten kan tidligst gjeninnføres når endelig vedtak om godkjenning foreligger.

Registreringsreglene er nedfelt i Enhetsregisterloven (lov av 3. juni 1994 nr. 15) og forskrift av 9. februar 1995 nr. 114 om registrering av juridiske personer i Enhetsregisteret. Utgangspunktet er at en virksomhet skal registreres der den utøves.

I de tilfeller der et foretak driver virksomhet i forskjellige geografiske områder (eller innen ulike næringer) skal hver enkelt virksomhet registreres som en enhet/underenhet i det aktuelle området.

Korrekt register er av stor betydning i forhold til beregning av merkostnad ved omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift. En eventuell feil registrering vil ha større effekt ved beregning på kommunenivå enn på fylkesnivå.

3.3 FRIBELØPET - JUSTERING FOR BAGATELLMESSIG STØTTE I SONE 1A

Fribeløpsordningen innebærer en avgrenset kompensasjon av bortfallet av differensierte satser i arbeidsgiveravgiften. Grunnlagstillene er derfor fratrukket bagatellmessig støtte i sone 1a.

I hht. EU's konkurranseregelverk er bagatellmessig støtte definert som 200.000 Euro over tre regnskapsår. I statsbudsjettet for 2016 er dette beregnet å utgjøre kr 500 000 pr. år som tilsvarer en Eurokurs på kr 7,5. Det betyr at foretak i sone 1a kan beholde den opprinnelige satsen på 10,6% arbeidsgiveravgift inntil denne fordelen utgjør kr 500 000. Omregnet til arbeidsgiver-

avgiftsgrunnlag, betyr det at de kan beholde lav sats inntil sum lønn og godtgjørelser (inkl. pensjonspremie) utgjør kr 14 285 714 kr. Deretter skal de betale den fulle satsen på 14,1%.

Godstransport på vei har en særskilt terskelverdi på 100.000 Euro over tre regnskapsår (til forskjell fra den generelle terskelverdien på 200.000 Euro over tre regnskapsår) dvs. kr 250 000 pr. år begrunnet med at mange foretak i denne sektoren er relativt små. Fribeløpet omregnet til lønnsgrunnlag for disse næringene er dermed kr 7 142 857. Transportbransjen kan blant annet benytte seg av reglene for ambulerende virksomhet.

Godstransport på vei er næring 49.41. Andre typer transportforetak følger ordinære bagatellstøtteregler jf. sektorunntak.

ESA vil generelt ikke tillate at bagatellstøtte gis på toppen av en godkjent regionalstøtteordning. Bagatellstøtte kan derfor ikke brukes i tillegg til en generelt redusert sats i Bodø og Tromsø, selv om satsen er høyere enn opprinnelig ordning.

Dersom en gjennom ordningen med lavere arbeidsgiveravgift benytter muligheten for bagatellstøtte fullt ut, kan en ikke motta tilskudd fra andre støtteordninger som bruker bagatellstøtte-reglene for å kunne gi lovlig offentlig støtte iht. EØS reglene.

I 2014 var i det slik at i snitt falt 76% av grunnlaget i sone 1a inn under bagatellstøtteregelen. Dette er derfor et godt kompensierende tiltak. Det er store variasjoner mellom kommunene jf. tabellen fra rundt 40% til nær 100%.

**Andelen av avgiftsgrunnlaget
som faller inn under bagatellstøttegrensen**

0522 Gausdal	78 %
0621 Sigdal	85 %
0912 Vegårshei	100 %
0935 Iveland	83 %
1026 Åseral	80 %
1027 Audnedal	68 %
1034 Hægebostad	83 %
1046 Sirdal	70 %
1141 Finnøy	86 %
1160 Vindafjord	60 %
1211 Etne	95 %
1219 Bømlo	44 %
1238 Kvam	75 %
1252 Modalen	95 %
1401 Flora	51 %

1420 Sogndal	83 %
1432 Førde	78 %
1515 Herøy	37 %
1534 Haram	40 %
1545 Midsund	70 %
1547 Aukra	54 %
1551 Eide	98 %
1557 Gjemnes	89 %
1624 Rissa	66 %
1648 Midtre Gauldal	77 %
1664 Selbu	85 %
1717 Frosta	100 %
1718 Leksvik	86 %
Snitt	76 %

Kilde: Statistisk sentralbyrås skattestatistikk

Dersom arbeidsgiver er en del av et konsern, skal beløpsgrensen gjelde for konsernet som helhet, jf. de minimis-forordningen artikkel 3 nr. 2, jf. artikkel 2 nr. 2. Tidligere var det anledning til et fratrekk pr. foretak, dvs. den juridiske enhet og at alle aksjeselskap i et konsern kunne beregne hvert sitt fribeløp. For foretaket er dette ikke et problem, men ved fordeling av kompensasjonen vil vi måtte fordele fribeløpet i tilfelle enhetene ligger i ulike kommuner. Dette har vi gjort på foretaksnivå, men fordeling på konsernnivå har vi ikke klart å ta hensyn til. Det betyr at grunnlaget reduseres med noen flere bunnfradrag enn faktisk er tilfelle.

3.4 JUSTERING FOR NÆRINGER UTENFOR EØS AVTALEN

I den gjeldende ordningen har visse foretak innen landbruks-, skogbruks- og fiskerisektoren fremdeles rett til å bruke 2003-satsene for arbeidsgiveravgift dersom virksomheten er knyttet til produkter som ikke er omfattet av EØS-avtalen. I avgiftsvedtaket §5 står det:

Arbeidsgivere som utfører aktiviteter knyttet til produksjon, foredling og engroshandel av produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, jf. avtalens § 8, beregner arbeidsgiveravgift med 5,1 pst. når virksomheten drives i sone IVa, og med 10,6 pst. når den drives i sone Ia.

Dette betyr at dersom man driver fiskeri- eller landbruksvirksomhet iht. avgiftsvedtaket, vil foretak i sone 1a kunne beregne avgift med en sats på 10,6 pst. for samtlige lønnskostnader, altså ikke bare innenfor fribeløpet slik ordinære virksomheter i sone 1a må. I tilsvarende tilfeller i sone 4a, vil foretaket kunne beregne avgift med en generell sats på 5,1 pst. i stedet for den ordinære satsen på 7,9 pst. Disse næringene danner derfor ikke grunnlag for kompensasjon.

Vi har følgelig trukket fra arbeidsgiveravgiftsgrunnlaget knyttet til virksomheter innen følgende primærnæringer og relaterte næringer*

Næringskode, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)	
01.1–01.3	Dyrking av ettårige vekster, flerårige vekster og planteformering
01.4	Husdyrhold
01.5	Kombinert husdyrhold og planteproduksjon
01.6	Tjenester tilknyttet jordbruk og etterbehandling av vekster etter innhøsting
01.7	Jakt, viltstell og tjenester tilknyttet jakt og viltstell
02.1–02.3	Skogskjøtsel og andre skogbruksaktiviteter, avvirkning og innsamling av viltvoksende produkter av annet enn tre og del av 16.10 (produksjon av pæler)
02.40	Tjenester tilknyttet skogbruk (med unntak av tømmermåling)
03.11–03.12	Hav- og kystfiske og fangst og ferskvannsfiske
03.21–03.22	Hav- og kystbasert akvakultur og ferskvannsbasert akvakultur
10.11–10.13	Bearbeiding og konservering av kjøtt og fjørfekjøtt og produksjon av kjøtt- og fjørfevarer
10.20	Bearbeiding og konservering av fisk, skalldyr og bløtdyr
10.3	Bearbeiding og konservering av frukt og grønnsaker
10.4	Produksjon av vegetabiliske og animalske oljer og fettstoffer
10.5	Produksjon av meierivarer og iskrem
10.6	Produksjon av kornvarer, stivelse og stivelsesprodukter, samt del av 10.89 (produksjon av kunstig honning og karamell)
10.85	Produksjon av ferdigmat
10.9	Produksjon av fôrvarer
46.2	Engroshandel med jordbruksråvarer og levende dyr
46.31	Engroshandel med frukt og grønnsaker, samt del av 10.39 (produksjon av skrellede grønnsaker og blandede salater)
46.32	Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer
46.33	Engroshandel med meierivarer, egg, matolje og -fett
46.381	Engroshandel med fisk, skalldyr og bløtdyr
50.202	Innenriks sjøtransport med gods, men bare for så vidt gjelder drift av brønnbåter
52.10	Lagring, men bare for så vidt gjelder drift av kornsiloer.

3.5 ENKELTE FORHOLD SOM IKKE ER HENSYNTATT

I tabellene er det ikke tatt hensyn til regelen om kun ett fribeløp per konsern eller kun ett fribeløp per foretak der foretaket er over grensen for bagatellmessig støtte i flere soner. Foretak i økonomiske vanskeligheter og foretak med ambulerende virksomheter er ikke hensyntatt i tabellene. Vi har ikke kunnet korrigere dataene for unntak som krever skjønnsmessig fratrekk.

Dette gjelder:

- reglene for blandet virksomhet
- reglene for produksjon av stålprodukt
- registerfeil

3.5.1 SPESIELLE REGLER VED BLANDET VIRKSOMHET

Foretak som delvis driver fiskeri-/landbruksvirksomhet som er utenfor EØS avtalen jf. punkt 3.4 og delvis annen virksomhet, vil kunne betale avgift med lav sats for de lønnskostnadene som er knyttet til unntaket for fiskeri-/landbruksvirksomhet. Vilkåret er at de oppfyller kravet til et regnskapsmessig skille mellom de to delene av virksomheten, slik at det er mulig å kontrollere hvor stor andel av lønnskostnadene er knyttet til fiskeri-/landbruksvirksomhet. Vi har ikke tilstrekkelig data til å trekke ut blandet virksomhet. Dette blir med i grunnlaget for kompensasjon dersom hovednæringen ikke er fiskeri/landbruk. Regelen for blandet virksomhet kan ha vesentlig betydning for beregning av kompensasjonen for enkelte foretak, men det må gjøres vurderinger i hvert tilfelle. At vi ikke har anledning til slike individuelle vurderinger av foretak kan gi en viss overkompensasjon. Dette er knyttet til foretak i sone 1a eller 4a som er registrert som annen virksomhet, men som har anledning til å skille ut og svare lav sats knyttet til fiskeri-/landbruksvirksomhet. Det vil også kunne gi underkompensasjon i det motsatte tilfelle, der foretaket er registrert som fiskeri-/landbruksvirksomhet (og vi dermed ikke beregner kompensasjon) men der deler av virksomheten svarer høy sats (ut over eventuelt fribeløp). Effekten av regelen går begge veier og sysselsettingen knyttet til disse næringene utgjør en relativt mindre andel av total sysselsetting.

3.5.2 SEKTORUNNTAK

Enkelte sektorer skal svare full sats uavhengig av lokalisering, men kan beholde opprinnelig ordningen innenfor grensen for bagatellmessig støtte.

Dette er beskrevet i avgiftsvedtaket for 2016 § 4 *Særregler om avgiftssats og avgiftsberegning for arbeidsgivere med aktiviteter innenfor visse sektorer og andre arbeidsgivere som beregner avgift med redusert sats etter reglene om bagatellmessig støtte, og omfatter følgende sektorer:*

Stålsektoren	
	Aktiviteter knyttet til produksjon av aktiviteter som nevnt i Annex II til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020
Syntetfisersektoren	
	Aktiviteter knyttet til produksjon av aktiviteter som nevnt i Annex Ila til ESAs retningslinjer for regionalstøtte 2014–2020
Næringskoder, jf. Norsk standard for næringsgruppering (SN2007)	
Energisektoren	
Næringshovedområde 35	Elektrisitets-, gass-, damp- og varmtvannsforsyning
Transportsektoren	
49.1	Passasjertransport med jernbane
49.2	Godstransport med jernbane
49.31	Transport med rutebil og sporvei i by- og forstadsområder
49.39	Landtransport med passasjerer ikke nevnt annet sted
49.41	Godstransport på vei
50	Sjøfart
51.1	Lufthavntransport med passasjerer
51.21	Lufthavntransport med gods
Lufthavner	
52.23	Andre tjenester tilknyttet lufttransport
Finansierings- og forsikringsvirksomhet mv.	
64	Finansieringsvirksomhet
65	Forsikringsvirksomhet og pensjonskasser, unntatt trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning
66	Tjenester tilknyttet finansierings- og forsikringsvirksomhet
70.10	Hovedkontortjenester, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern
70.22	Bedriftsrådgivning og annen administrativ rådgivning, men bare for så vidt gjelder tjenester som ytes innenfor et konsern

De unntatte sektorene omtales som «spesifikke næringer». De vil fortsatt kunne beregne avgift med redusert sats inntil fordelen når fribeløpet, og deretter svare full sats på 14,1%. For sone 1a

er unntakene derfor ikke av betydning. Arbeidsgivere i sone II–V, med sektorunntatte aktiviteter, kan også benytte redusert sats ved beregning av avgiften av lønn knyttet til de unntatte aktivitetene. Kravene til regnskapsmessig skille vil gjelde også ved bruk av fribeløpsordningen på de sektorunntatte aktivitetene hvis arbeidsgiver har blandet virksomhet.

3.6 JUSTERING FOR LØNNS- OG SYSSELSETTINGSVEKST

Dataene for beregning av kostnad/kompensasjon har utgangspunkt LTO tall for 2014 og disse fremskrives så til 2016 gjennom å justere for lønns- og sysselsettingsvekst tilsvarende statsbudsjettets prognoser for dette.

Prosentvis endring fra året før	2015	2016	Kilde
Lønnsvekst	2,7 %	2,7 %	kilde: St.meld. nr. 1 (2015-2016)
Sysselsettingsvekst	0,5 %	0,5 %	kilde: St.meld. nr. 1 (2015-2016)

Anslaget for lønns og prisvekst for 2015 er noe justert fra i fjor.

Fjorårets prognose	2015	Endring
Lønnsvekst	3,3 %	-0,6 %
Sysselsettingsvekst	0,8 %	-0,3 %

3.7 ENDRINGEN I GRUNNLAGSTALLENE ETTER ARBEIDSSTED

Sum arbeidsgiveravgiftsgrunnlag i 2014 som danner grunnlag for kompensasjon var kroner 23,1 mrd kroner mot 22,8 mrd i 2013. En vekst på 1,5%. Utviklingen de siste årene er gjengitt nedenfor.

	Endring 2008 til 2009	Endring 2009 til 2010	Endring 2010 til 2011	Endring 2011 til 2012	Endring 2012 til 2013	Endring 2013 til 2014
Sone 4a	-1,2%	3,35%	6,4%	8,8 %	10%	0,7%
Sone 1a	1,2%	0,98%	11,5%	16,6 %	13%*	3,5%*
Total	-0,4%	2,58%	8,0%	11,4 %	11%	1,5%

*Kun grunnlag i de 30 kommunene som fortsatt har merkostnad sammenliknes

3.8 FORSKJELL I GRUNNLAGSTALLENE FORDELT ETTER ARBEIDSSTED OG BOSTED

Den opprinnelige ordningen fra 1975 var utformet slik at fordelingen fulgte arbeidstaker, dvs bostedsadresse. Det vil være forskjeller mellom grunnlaget for beregning av arbeidsgiveravgift fordelt etter bostedsadresse for arbeidstaker og virksomhetsadresse for arbeidsgiver. Dette skyldes inn- og utpendling. Det er interessant å se stor innpendling i enkelte kommuner gjør at grunnlaget er mye større om det regnes etter arbeidssted, enn dersom det beregnes etter bosted.

mill.kr	Arb.g.grunnlag etter bostedsadresse	Arb.g.grunnlag etter arbeidsstedsadresse	Aga-grunnlag etter arbeidssted/gr.lag etter bosted
0522 Gausdal	630	375	59 %
0621 Sigdal	446	276	62 %
0912 Vegårshei	232	81	35 %
0935 Iveland	158	59	37 %
1026 Åseral	99	81	82 %
1027 Audnedal	195	106	54 %
1034 Hægebostad	238	136	57 %
1046 Sirdal	233	252	108 %
1141 Finnøy	412	245	59 %
1160 Vindafjord	1 315	1 523	116 %
1211 Etne	575	340	59 %
1219 Bømlo	1 968	1 676	85 %
1238 Kvam	1 119	765	68 %
1252 Modalen	53	47	89 %
1401 Flora	1 745	2 363	135 %
1420 Sogndal	870	896	103 %
1432 Førde	1 621	2 013	124 %
1515 Herøy	1 402	2 471	176 %
1534 Haram	1 536	1 589	103 %
1545 Midsund	238	135	56 %
1547 Aukra	502	453	90 %
1551 Eide	503	278	55 %
1557 Gjemnes	325	130	40 %
1624 Rissa	793	644	81 %
1648 Midtre Gauldal	692	593	86 %
1664 Selbu	476	271	57 %
1717 Frosta	233	133	57 %
1718 Leksvik	384	290	76 %
1804 Bodø	6 439	6 446	100 %
1902 Tromsø	9 566	9 074	105 %

Grunnlag før korrigering for bagatellstøtte

Etter omlegging av ordningen så omfatter ordningen et større grunnlag for de kommunene som har større innpendling enn utpendling. For kommuner med større utpendling enn innpendling ble det en innskrenking av ordningen.

	Virkemiddel følger bosted	Virkemiddel følger arbeidssted
Bosted lik arbeidssted	Lav sats for arbeidsgivere innenfor sonen	Fordel der arbeidssted = bosted
Pendlere ut av sone-kommune	Arbeidsgivere utenfor sonene svarer lav sats for arbeidstakere som bor i en sone.	Ingen fordel
Pendlere inn til sone kommune	Ingen fordel	Lav sats for arbeidsgivere med virksomhet i sonen (ekstra provenyeffekt i forhold til opprinnelig ordning fra 2003)
Grunnlag for beregning av merkostnad	<ol style="list-style-type: none"> 1. Høy sats på grunnlag ut over fribeløp der bosted= arbeidssted 2. Høy sats for utpendlere 3. Tar ikke hensyn til innpendlere 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Høy sats ut over fribeløp på grunnlag etter arbeidssted. Noen bor der og noen er innpendlere 2. Tar ikke hensyn til utpendlere

Dersom en skal sammenlikne merkostnaden etter disse to innretningene, blir bagatellstøtte-regelen noe utfordrende å ta hensyn til i sone 1a.

Effekten for sone 4a er beregnet. I Troms er det innpendling og grunnlaget for arbeidsgiveravgift er større når ordningen er utformet etter arbeidssted enn etter bosted. Merkostnaden ved en økt sats for arbeidsgiveravgift er derfor lavere i Tromsø når ordningen er utformet etter arbeidssted enn etter bosted.

Fylkesvis fordeling (tall i 1000 kr)	2016 Merkostnad etter arbeidssted	2016 Merkostnad etter bosted	Differanse bosted - arbeidssted
18 Nordland	189 911	190 109	-198
19 Troms	282 145	267 621	14 524
Sum	472 056	457 730	14 326

---

4 BEREGNET FYLKESFORDELTE MERKOSTNAD I PRIVAT SEKTOR

Våre beregninger er basert på registrert arbeidsgiveravgiftsgrunnlag pr. kommune og aggregert til fylkesnivå. Det fylkesfordelte anslaget vil alltid være mer riktig enn det kommunefordelte jf. kommentarene knyttet til mulige feilregistreringer mht. virksomhetsadresse. På grunn av dette og at utviklingsmidlene skal kunne brukes strategisk regionalt, anbefaler vi at midlene fordeles fylkesvis.

På bakgrunn av grunnlaget er det beregnet en merkostnad i privat sektor av omleggingen av virkemiddelet differensiert arbeidsgiveravgift. Privat sektor er alle sektorer utenom institusjonelle sektorkodene for stats- og trygdeforvaltningen og kommuneforvaltningen.

Fylkesvis fordeling (tall i 1000 kr)	2016 Merkostnad etter arbeidssted	2015 Merkostnad etter arbeidssted	Endring
05 Oppland	3 014	2 608	406
06 Buskerud	1 512	1 636	-124
09 Aust-Agder	377	416	-40
10 Vest-Agder	5 502	5 232	270
11 Rogaland	23 550	23 333	217
12 Hordaland	42 591	44 571	-1 980
14 Sogn-og Fjordane	64 475	63 875	600
15 Møre og Romsdal	102 943	96 001	6 942
16 Sør-Trøndelag	14 529	16 272	-1 743
17 Nord-Trøndelag	1 467	1 061	406
18 Nordland	189 911	188 638	1 273
19 Troms	282 145	287 069	-4 923
Sum	732 014	730 711	1 304

5 ET ANSLAG PÅ KOMMUNEFORDELT MERKOSTNAD

Anslaget fordelt på kommunenivå er mindre robust enn på fylkesnivå. Der det er kommuner i sone 1a som ikke får beregnet kompensasjon når en beregner etter arbeidssted, skyldes dette at det ikke er virksomhet registrert i kommunen som kommer over bagatellmessig støtte, eller at disse sorterer inn under i en av de næringene som ikke kompenseres fordi de har beholdt lav sats². Beregnet kostnadsøkning etter endret arbeidsgiveravgift i privat sektor er angitt i 1000 kr:

Kommune	2016 Merkostnad etter arbeidssted	2015 Merkostnad etter arbeidssted	Endring
0522 Gausdal	3 014	2 608	406
0621 Sigdal	1 512	1 636	-124
0912 Vegårshei	4	97	-93
0935 Iveland	373	319	53
1026 Åseral	584	562	22
1027 Audnedal	1 253	1 272	-19
1034 Hægebostad	858	685	173
1046 Sirdal	2 807	2 714	93
1141 Finnøy	1 280	1 058	222
1160 Vindafjord	22 270	22 275	-5
1211 Etne	647	1 031	-384
1219 Bømlo	34 871	37 013	-2 142
1238 Kvam	6 982	6 473	508
1252 Modalen	92	53	39
1401 Flora	42 290	42 060	230
1420 Sogndal	5 694	5 885	-191
1432 Førde	16 491	15 930	561
1515 Herøy	57 664	53 144	4 520
1534 Haram	35 337	34 484	853
1545 Midsund	1 467	1 280	188
1547 Aukra	7 738	6 239	1 499
1551 Eide	188	244	-56
1557 Gjemnes	549	611	-62
1624 Rissa	8 044	9 972	-1 929
1648 Midtre Gauldal	4 970	4 928	42
1664 Selbu	1 515	1 372	143
1717 Frosta	16	15	1
1718 Leksvik	1 451	1 046	405
1804 Bodø	189 911	188 638	1 273
1902 Tromsø	282 145	287 069	-4 923
Sum	732 014	730 711	1 304

² Arbeidsgiveravgiftsgrunnlag for "utvalgte næringer innen fiske og landbruk" er trukket ut. Grense for bagatellmessig støtte er 14 285 714 kroner, med unntak av godstransport på vei der grensen er 7 142 857 kroner.

PUBLIKASJONER AV FORSKERE TILKNYTTET HØGSKOLEN I MOLDE OG MØREFORSKING MOLDE AS

www.himolde.no – www.moreforsk.no

2014 - 2016

Publikasjoner utgitt av høgskolen og Møreforskning kan kjøpes/lånes fra
Høgskolen i Molde, biblioteket, Postboks 2110, 6402 MOLDE.
Tlf.: 71 21 41 61, epost: biblioteket@himolde.no

Egen rapportserie

Rye, Mette (2016): *Beregning av kostnadsøkning i sone 1a og 4a i ny ordning for differensiert arbeidsgiveravgift*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1601. Møreforskning Molde AS. 21 s. Pris: 50,-

Svendsen, Hilde Johanne og Müller, Falko (2015): *Forvaltningsrevisjon av ferjeanboda i Møre og Romsdal*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1519. Møreforskning Molde AS. 63 s. Pris: 100,-

Julnes, Signe Gunn; Grønvik, Cecilie Katrine Utheim og Eines, Trude Fløystad (2015): *Implementering av Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning i et nytt veilednings- og vurderingsdokument i praksis for sykepleierstudenter*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1518. Møreforskning Molde AS. 28 s. Pris: 50,-

Bergem, Bjørn G.; Bremnes, Helge og Hervik, Arild (2015): *Resultatmåling av brukerstyrt forskning 2013*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1517. Molde: Møreforskning Molde AS. 77 s. Pris: 100,-

Bachmann, Kari; Bergem, Bjørn G. og Hervik, Arild (2015): *Grunnskoleopplæring til barn og unge som bor i asylmottak og omsorgssentre. En undersøkelse av tilskuddsordningen til grunnskoleopplæring til barn og unge som bor i asylmottak og omsorgssentre*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1516. Molde: Møreforskning Molde AS. 46 s. Pris: 50,-

Müller, Falko; Bråthen, Svein and Svendsen, Hilde J. (2015): *The Arctic Circle Airport – A Comparative Study*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1515. Molde: Møreforskning Molde AS. 46 s. Pris: 50,-

Hauge, Kari Westad; Maasø; Anne Grete; Barstad, Johan; Elde, Hanne Svejstrup; Karlsholm, Guro; Stamnes, Astrid; Skjong, Gerd; Skår, Janne-Rita og Thingnes, Elin Rødahl (2015): *Kvalitet og kompetanse i praksis-veiledning av studenter i helse- og sosialfag i spesialisthelsetjenesten*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1514. Molde: Møreforskning Molde AS. 116 s. Pris: 150,-

Bachmann, Kari; Skrove, Guri K. og Groven, Gøril (2015): *Evaluering av "Den gode skoleeier". Kommuners arbeid med skoleeierrollen og erfaringer med skoleeierprogrammet*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1513. Molde: Møreforskning Molde AS. 61 s. Pris: 100,-

Groven, Gøril; Skrove, Guri K. og Bachmann, Kari (2015): *Fremtidens eldreomsorg. Kunnskapsgrunnlag tilknyttet bygging av nytt omsorgssenter i Aukra kommune* Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1512. Molde: Møreforskning Molde AS. 55 s. Pris: 100,-

Rekdal, Jens; Hamre, Tom N. og Zhang, Wei (2015): *Etablering av modeller for tilbringertrafikk til flyplasser*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1511. Molde: Møreforskning Molde AS. 76 s. Pris: 100,-

Svendsen, Hilde Johanne og Bråthen, Svein (2015): *Samfunnsøkonomisk analyse av endret lufthavnstruktur i Midt- og Nord-Norge* Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1510. Molde: Møreforskning Molde AS. 36 s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Thune-Larsen, Harald; Oppen, Johan; Svendsen, Hilde Johanne.; Bremnes, Helge; Eriksen, Knut S.; Bergem, Bjørn G. og Heen, Knut P.: *Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Nord-Norge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1509 2. utgave. Molde: Møreforskning Molde AS. 147 s. Pris: 150,-

Bråthen, Svein; Thune-Larsen, Harald; Oppen, Johan; Svendsen, Hilde Johanne.; Bremnes, Helge; Eriksen, Knut S.; Bergem, Bjørn G. og Heen, Knut P.: *Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Nord-Norge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1509. Molde: Møreforskning Molde AS. 147 s. Pris: 150,-

Oterhals, Oddmund og Kvadsheim, Nina Pereira (2015): *Sjøportalen. Delrapport 1: Behovsavklaring – gevinstpotensialer*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1508. Molde: Møreforskning Molde AS. 28 s. Pris: 50,-

Rye, Mette (2015): *Merkostnad i privat sektor i sone 1a og 4a etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1507. Molde: Møreforskning Molde AS. 22 s. Pris: 50,-

Skrove, Guri K.; Groven, Gøril og Bachmann, Kari (2015): *Sammen om rehabilitering i nærmiljøet. Sluttevaluering av "Livsnær livshjelp" – et samhandlingsprosjekt om rehabiliteringsbrukere i Aure*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1506. Molde: Møreforskning Molde AS. 33 s. Pris: 50,-

Skrove, Guri K.; Oterhals, Geir; Groven, Gøril og Bachmann, Kari (2015): *"Sulten og tørst, men Stikk UT! først" En brukerundersøkelse av turkassetrimmen Stikk UT!* Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1505. Molde: Møreforskning Molde AS. 40 s. Pris: 50,-

Svendsen, Hilde Johanne; Bråthen, Svein og Tveter, Eivind (2015): *Samfunnsøkonomisk analyse av endret lufthavnstruktur i Sør-Norge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1504. Molde: Møreforskning Molde AS 34 s. Pris: 50,-

Tveter, Eivind; Bråthen, Svein; Eriksen, Knut Sandberg; Svendsen, Hilde Johanne og Thune-Larsen, Harald (2015): *Samfunnsøkonomisk analyse av lufthavnkapasiteten i Oslofjordområdet*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1503. Molde: Møreforskning Molde AS. 47 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri; Bachmann, Kari; Bremnes, Helge og Groven, Gøril (2015): *KS FoU-prosjekt nr. 134033. Trygg oppvekst – helhetlig organisering av tjenester for barn og unge*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1502. Molde: Møreforskning Molde AS. 107 s. Pris: 150,-

Kristoffersen, Steinar og Mennink, Marcel (2015): *Mulighetsanalyser for jaktturisme i Gjemnes*. Møreforskning Molde AS nr. 1501. Molde: Rapport / Møreforskning Molde AS. 45 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri; Oterhals, Geir; Hoemsnes, Helene, Ulvund, Ingeborg og Bachmann, Kari (2014): *Deltakelse i organiserte fritidstilbud. Spesiell vekt på barn og unge med innvandrereforeldre*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1417. Molde: Møreforskning Molde AS. 92 s.

Rekdal, Jens; Hamre, Tom N.; Løkketangen, Arne; Zhang, Wei og Larsen Odd I.(2014): *Inkludering av innfartsparkering i TraMod_By: TraMod_IP*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1416. Molde: Møreforskning Molde AS 125 s. Pris: 150,-

Kristoffersen, Steinar (2014): *Remontowa Launch and Recovery System (LARS) Minus 40*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1415. Molde: Møreforskning Molde AS. 39 s. KONFIDENSIELL

Shlopak, Mikhail; Bråthen, Svein; Svendsen, Hilde Johanne og Oterhals, Oddmund (2014): *Grønn Fjord. Bind II. Beregning av klimagassutslipp i Geiranger*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1413. Molde: Møreforskning Molde AS. 53 s. Pris: 100,-

Svendsen, Hilde Johanne; Bråthen, Svein og Oterhals, Oddmund (2014): *Grønn Fjord. Bind I. Analyse av metningspunkt for trafikk i Geiranger*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1412. Molde: Møreforskning Molde AS. 27 s. Pris: 50,-

Heen, Knut Peder (2014): *Kontraksstrategier for local leverandørindustri*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1411. Molde: Møreforskning Molde AS. 31 s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Tvetter, Eivind; Solvoll, Gisle og Hanssen, Thor Erik Sandberg (2014): *Luftfartens betydning for utvalgte samfunnssektorer. Eksempler fra petroleum, kultur og sport*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1410. Molde: Møreforskning Molde AS. 98 s. Pris: 100,-

Kristoffersen, Steinar; Shlopak, Mikhail; Oppen, Johan og Jünge, Gabriele (2014): *Logistikkoptimalisering i BioMar Norge AS*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1409. Molde: Møreforskning Molde AS. 41 s. Pris: 50,-

Bråthen, Svein; Zhang, Wei og Rekdal, Jens (2014): *Todalsfjordforbindelsen. Anslag på trafikale og prissatte samfunnsøkonomiske konsekvenser*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1408. Molde: Møreforskning Molde AS. 47 s. Pris: 50,-

Witsø, Elisabeth (2014): *IA-holdningsbarometer Møre og Romsdal. Ledere og ansattes erfaringer med og syn på IA-arbeidet i virksomheten*. Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1407. Molde: Møreforskning Molde AS. 51 s. Pris: 100,-

Kristoffersen, Steinar; Jünge, Gabriele Hofinger og Shlopak, Mikhail (2014): *Planlegging, produksjon og prosessdata. Hva påvirker kvalitet og leveransepresisjon?* Rapport/Møreforskning Molde AS nr. 1406. Molde: Møreforskning Molde AS. 37 s. KONFIDENSIELL

Bergem, Bjørn G., Hervik, Arild og Oterhals, Oddmund (2014): *Supplier effects Ormen Lange 2008-2012*. Rapport /Møreforskning Molde AS nr. 1405. Molde: Møreforskning Molde AS 27 s. Pris: 50,-

Hervik, Arild; Bergem, Bjørn G. og Bræin, Lasse (2013) *Resultatmåling av brukerstyrt forskning 2012*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1404. Molde: Møreforskning Molde AS. 117 s. Pris: 150,-

Kaurstad, Guri; Witsø, Elisabet og Bachmann, Kari (2014): *Livsnær livshjelp. Rehabilitering i nærmiljøet*. Rapport / Møreforskning Molde AS nr. 1403. Molde: Møreforskning Molde AS 35 s. Pris: 50,-

Bergem, Bjørn G., Hervik, Arild og Oterhals, Oddmund (2014): *Leverandøreffekter Ormen Lange 2008-2012*. Rapport /Møreforskning Molde AS nr. 1402. Molde: Møreforskning Molde AS 25 s. Pris: 50,-

Oterhals, Oddmund og Guvåg, Bjørn (2014): *Lean Shipbuilding II – Sluttrapport*. Rapport /Møreforskning Molde AS nr. 1401. Molde: Møreforskning Molde AS 29 s. Pris: 50,-

ARBEIDSRAPPORTER / WORKING REPORTS

Grønvik, Cecilie Utheim og Julnes, Signe Gunn (2015): *Innovative læringsaktiviteter bidro til at sykepleie studenter opplevde læringsutbytte i kvantitativ metode*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS AS nr. M 1501. Møreforskning Molde AS. 26 s. Pris: 50,-

Larsen, Odd I. (2014): *Validering av godstransportmodellen*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1403. Møreforskning Molde AS. 31 s. Pris: 50,-

Kaurstad, Guri; Hoemsnes, Helene; Ulvund, Ingeborg og Bachmann, Kari (2014): *Deltakelse i organiserte fritidsaktiviteter blant barn og unge i Kristiansund. Levekårsprosjektet i Kristiansund*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1402. Møreforskning Molde AS. 75 s. Pris: 100,-

Rye, Mette (2014): *Merkostnad i privat sektor i sone 1A og 4A etter omlegging av differensiert arbeidsgiveravgift. Estimater for 2014*. Arbeidsrapport / Møreforskning Molde AS nr. M 1401. Møreforskning Molde AS. 22 s. Pris: 50,-

ARBEIDSNOTATER / WORKING PAPERS

Ødegård, Atle; Sæbjørnsen, Siv Elin Nord; Hegdal, Tone; Bergum, Inger Elisabeth; Brask, Ole David; Inderhaug, Hans; Iversen, Hans Petter; Hoemsnes, Helene; Myklebust, Kjellaug Klock; Bekkevold, Nils; Almås, Synnøve Hofseth; Vasset, Frøydis Perny; Willumsen, Elisabeth (2015) *Tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS) ved Høgskolen i Molde*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:5. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Lode, Andrea (2015) *Evaluering av etableringstilskudd i Aukra kommune*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:4. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

May Østby, Kari Høium, Thrine Marie Nøst Bromstad, Yngvar Bjarne Hurlen, Randi Brevik, Claus A. Giskemo, Lars Klintwall (2015) *"Jeg ønsker å lese bedre!" : intensiv leseopplæring for en elev med ADHD*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:3. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Bakken, Hege (2015) *"Mulig det finnes en angreknapp?" : mestringstillit og IKT-kompetanse hos den voksne deltids vernepleierstudent*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:2. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Norlund, Ellen Karoline (2015) *Supply vessel planning under cost, environment and robustness Considerations*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2015:1. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Dale, Karl Yngvar (2014) *Traumatic stress, personality and psychobiological health : conceptualizations and research findings*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:6. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Norlund, Ellen Karoline; Gribkovskaia, Irina (2014) *Environmental performance of speed optimization strategies in offshore supply vessel planning under weather uncertainty*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:5. Molde : Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Dale, Karl Yngvar; Ødegård, Atle (2014) *Examining the Construct of Dissociation within the Framework of G-theory*. Arbeidsnotat : Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, 2014:4. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Iversen, Hans Petter; Folland, Thore (2014) *Psykisk helsearbeid i Romsdalskommunene : organisering og ledelse : kommunenettverket*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:2. Molde: Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 50,-

Solnes, Oskar; Dolles, Harald; Gammelsæter, Hallgeir; Kåfjord, Sondre; Rekdal, Eddie; Straume, Solveig; Egilsson, Birnir (2014) *Toppfotballens betydning for vertsregionen : en studie av Molde Fotballklubb's betydning for Molderegionen*. Arbeidsnotat / Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk, nr. 2014:1. Molde : Høgskolen i Molde - Vitenskapelig høgskole i logistikk. Pris: 100,-

Rapporter publisert av andre institusjoner

Hanssen, Thor-Erik Sandberg; Solvoll, Gisle; Bråthen, Svein; Tvetter, Eivind (2014) *Luftfartens betydning for universitet og høgskoler*. SIB-rapport, 3/2014. Bodø : Handelshøgskolen i Bodø.

Haugenes, Marit; Østby, May (2014) *Mitt hjem – min arbeidsplass : arbeidshefte*. HiMolde, HINT, HIST og Senter for Omsorgsforskning.

Hovi, Inger Beate; Bråthen, Svein; Hjelle, Harald M.; Caspersen, Elise (2014) *Rammebetingelser i transport og logistikk*. TØI-rapport, 1353/2014. Oslo: Transportøkonomisk Institutt.

Knutzen, Maria; Bjørkly, Stål; Bjørnstad, Martin; Furre, Astrid; Sandvik, Leiv (2014) *Innsamling og analyse av data om bruk av tvangsmidler og vedtak om skjerming i det psykiske helsevernet for voksne i 2012*. Ullevål: Oslo universitetssykehus HF.

Olaussen, Svein; Bråthen, Svein; Tveter, Eivind; Reigstad, Erlend; Bertschler, Gunnar; Dahl, Malin; Zhang, Wei; Rekdal, Jens Ludvig (2014) *Kvalitetssikring av konseptvalg (KS1) for transportsystemet i Tønsbergregionen : rapport til Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet : versjon 1.0.* : Metier AS; Møreforskning Molde AS.

Olaussen, Svein; Tendal, Øyvind; Johansen, Stig; Sem, Vidar; Bråthen, Svein; Bremnes, Helge; Grubbmo, Espen; Ræder, Asbjørn Dyrnes (2015) *KSP-rapport nr. 1 for modernisering av IKT i NAV : rapport til Finansdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.* : Metier ; Møreforskning Molde AS.

Solibakke, Per Bjarte (2014) *Stochastic volatility models for the european electricity markets : Forecasting and extracting conditional moments for option pricing and implied market risk premiums*. USAEE Working Paper No. 14-169. Social Science Research Network (SSRN).

Sutorius, Steffen; Lilleland-Olsen, Magne; Østensjø, Ingrid Nord; Grubbmo, Espen; Bråthen, Svein (2015) *Kvalitetssikring fase 1 (KS1 – konseptvalg) av utvikling av Nationaltheatret : rapport til Kulturdepartementet og Finansdepartementet*. Metier AS og Møreforskning Molde AS.

Sundal, Hildegunn (2014) *Inklusjon og eksklusjon av foreldre i pleie av barn innlagt på sykehus*. Bergen : Universitetet i Bergen.

Thune-Larsen, Harald; Bråthen, Svein; Eriksen, Knut Sandberg (2014) *Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Sør-Norge*. TØI-rapport, 1331/2014. Oslo: Transportøkonomisk institutt.

Torgersen, Paul; Johansen, Stig; Bråthen, Svein; Tveter, Eivind; Bremnes, Helge; Grubbmo, Espen; Dahl, Malin (2015) *Kvalitetssikring av konseptvalg «Framtidig lokalisering av Campus NTNU» : rapport til Kunnskapsdepartementet og Finansdepartementet.* : Metier; Møreforskning Molde.

TFS 2016-01-28

MØREFORSKING

MOLDE

MØREFORSKING MOLDE AS

Britvegen 4

NO-6410 Molde

TEL +47 71 21 40 00

mfm@himolde.no

www.moreforsk.no

NO 984 369 344

MØREFORSKING

Høgskolen i Molde
Vitenskapelig høgskole i logistikk
